

VILNIAUS UNIVERSITETAS
GAMTOS MOKSLŲ FAKULTETAS
EKOLOGIJOS IR APLINKOTYROS CENTRAS

Rasa Čepulytė

**Auksinio bulvinio nematodo (*Globodera rostochiensis*)
identifikavimas, patotipas, paplitimas bei blyškiojo bulvinio
nematodo (*Globodera pallida*) būklė Lietuvos
agroekosistemose**

Magistro darbas

(Ekologija)

Moksliniai vadovai:

Habil. dr. Vincas Būda
Andrius Stanelis

Vilnius, 2007

SANTRAUKA

Auksinis (*Globodera rostochiensis*) ir blyškusis (*Globodera pallida*) bulviniai cistiniai nematodai yra bulvinių (*Solenaceae*) šeimos kenkėjai, įrašyti į pasaulio, Europos ir Lietuvos karantininių organizmų sąrašą. Šio magistro darbo tikslas buvo identifikuoti *G. rostochiensis*, jo patotipus bei paplitimą, ištirti *G. pallida* būklę dirvos mėginiuose, paimtuose skirtingo ploto laukuose su skirtingais priešsėliais iš visų Lietuvos apskričių. Atlikus morfologinę ir pirmąkart Lietuvoje pritaikius DNR polimerazinės grandininės reakcijos (PGR) metodą bulviniams cistiniams nematodams *G. rostochiensis* ir *G. pallida*, Lietuvoje aptiktas tik *G.rostochiensis*, o *G. pallida* nerastas. Mažuose laukų plotuose - iki 5ha *G. rostochiensis* yra paplitęs labiau, nei dideliuose plotuose - nuo 5ha iki 30ha. Gausesniai paplitimui Lietuvos agroekosistemose įtakos turi lengvesnis dirvožemio tipas – smėliai ir priesmėliai, bei priešsėliai, kur didesnė tikimybė, kad augs augalai šeiminkai. Laboratorinis bandymas su diferenciniais augalais parodė, kad Lietuvoje paplitęs *G. rostochiensis* Ro1 patotipas.